

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Akersgt. 44
0032 Oslo

Melding om vedtak

Høringsuttalelse om endringer i barnehageloven

Vedlagt følger utskrift av saksframlegg vedr. behandling av ovennevnte sak.

Med hilsen
Orkdal kommune
Plan og forvaltning

Randi Selvnes
Formannskapssekretær

Saksgang		
Saksnr	Utvalg	Møtedato
86/07	Hovedutvalg Drift	05.12.2007
155/07	Kommunestyre	19.12.2007

Høringsuttalelse om endringer i barnehageloven

Rådmannens innstilling

Hovedutvalg for drift tar til etterretning at lovfesting av rett til barnehageplass for barn som har fylt 1 år, nå blir konkret foreslått. Kommunen er innforstått med de plikter denne rettighetsfestingen påfører kommunen. Hovedutvalg for drift vil imidlertid peke på at det vil være umulig å fastsette nøyaktige prognoser for hvor mange barnehageplasser som til enhver tid vil bli etterspurt. Derfor må det legges til rette for at kommunenes økonomi kan bære en viss overdekning i antall plasser, samt et regelverk som er fleksibelt nok til at kommunene på midlertidig basis kan gi dispensasjon fra de generelle kravene til bygninger og personell.

Hovedutvalg for drift ser positivt på at finansieringen av barnehagene i sin helhet legges inn i kommunenes rammetilskudd og at dette skjer fra 1. januar 2010. Det understrekes i denne sammenheng at finansieringen må bygge på prinsippet om fullfinansiering av reformer, og på et system som er nøytralt i forhold til andelen kommunale og private barnehageplasser i den enkelte kommune.

Hovedutvalg for drift vil peke på at ettersom det er kommunen som har plikten til å stille barnehageplasser til rådighet, må også overføringen av tilskudd til de private barnehagene skje via kommunen. Da slik at kommunene utarbeider regelverk for tilskuddene etter prinsippet om likeverdig økonomisk behandling av private og kommunale barnehager, og med hjemmel til å stille de samme kvalitetskrav til private og kommunale barnehager.

Behandling i Hovedutvalg Drift - 05.12.2007

Avstemming

Som rådmannens tilråding – enstemmig.

Tilråding i Hovedutvalg Drift - 05.12.2007

Formannskapet tar til etterretning at lovfesting av rett til barnehageplass for barn som har fylt 1 år, nå blir konkret foreslått. Kommunen er innforstått med de plikter denne rettighetsfestingen påfører

kommunen. Hovedutvalg for drift vil imidlertid peke på at det vil være umulig å fastsette nøyaktige prognoser for hvor mange barnehageplasser som til enhver tid vil bli etterspurt. Derfor må det legges til rette for at kommunenes økonomi kan bære en viss overdekning i antall plasser, samt et regelverk som er fleksibelt nok til at kommunene på midlertidig basis kan gi dispensasjon fra de generelle kravene til bygninger og personell.

Formannskapet ser positivt på at finansieringen av barnehagene i sin helhet legges inn i kommunenes rammetilskudd og at dette skjer fra 1. januar 2010. Det understrekes i denne sammenheng at finansieringen må bygge på prinsippet om fullfinansiering av reformer, og på et system som er nøytralt i forhold til andelen kommunale og private barnehageplasser i den enkelte kommune.

Formannskapet vil peke på at ettersom det er kommunen som har plikten til å stille barnehageplasser til rådighet, må også overføringen av tilskudd til de private barnehagene skje via kommunen. Da slik at kommunene utarbeider regelverk for tilskuddene etter prinsippet om likeverdig økonomisk behandling av private og kommunale barnehager, og med hjemmel til å stille de samme kvalitetskrav til private og kommunale barnehager.

Behandling i Kommunestyre - 19.12.2007

Torstein Larsen på vegne av FrP foreslår følgende:

Orkdal kommune mener at det viktigste for foreldre og barn er at dekning og kvalitet sikres gjennom et fritt marked for barnehageplasser. Dette sikres gjennom full likebehandling av private og offentlige plasser. Orkdal kommune ønsker seg primært en stykkprisfinansiering.

Orkdal kommune mener at det er uproblematisk å lovfeste rett til barnehageplass, når det er oppnådd full dekning. Det følger av barnehageavtalen (mellom AP, FrP, SV og SP), og av barnehageforliket (AP, FrP, H, KrF, SV, V og SP).

Orkdal kommune mener at en overføring av barnehagefinansieringen til kommunal rammefinansiering ikke vil sikre full økonomisk likebehandling. Når rammefinansiering kobles med kommunalt skjønn, og fravær av plikt til å finansiere nye private plasser, betyr dette en grov forskjellsbehandling av private barnehageplasser.

Med en overføring av barnehagefinansieringen til rammen, vil det ikke lenger være mulig for kommunene å sikre at staten fullfinansierer sin del av barnehagereformen. Kommunene vil derfor, f.eks. i en situasjon med sterk vekst i antall barn, komme i en situasjon der de mangler penger til barnehageplasser.

Med fjerningen av rett til driftstilskudd ved bygging av nye barnehager, og at driftstilskudd kun skal gis hvis kommunen finner den nye barnehagen "nødvendig", vil det selvsagt bety en fullstendig stopp i bygging av nye private barnehager som akter å ta opp konkurransen med de kommunale.

Orkdal kommune mener at hvis loven blir vedtatt vil den i praksis således sørge for at alle kommunale barnehager vil bli skjermet for konkurranse, uansett om de er gode eller ikke. Foreldrenes valgmuligheter vil være taperen.

Avstemming

Alt. Vot.

Innstillinga – 29 stemmer

Torstein Larsens forslag – 5 stemmer. (FrP 4, H1)

Vedtak i Kommunestyre - 19.12.2007

Formannskapet tar til etterretning at lovfesting av rett til barnehageplass for barn som har fylt 1 år, nå blir konkret foreslått. Kommunen er innforstått med de plikter denne rettighetsfestingen påfører kommunen. Hovedutvalg for drift vil imidlertid peke på at det vil være umulig å fastsette nøyaktige prognoser for hvor mange barnehageplasser som til enhver tid vil bli etterspurt. Derfor må det legges til rette for at kommunenes økonomi kan bære en viss overdekning i antall plasser, samt et regelverk som er fleksibelt nok til at kommunene på midlertidig basis kan gi dispensasjon fra de generelle kravene til bygninger og personell.

Formannskapet ser positivt på at finansieringen av barnehagene i sin helhet legges inn i kommunenes rammetilskudd og at dette skjer fra 1. januar 2010. Det understrekes i denne sammenheng at finansieringen må bygge på prinsippet om fullfinansiering av reformer, og på et system som er nøytralt i forhold til andelen kommunale og private barnehageplasser i den enkelte kommune.

Formannskapet vil peke på at ettersom det er kommunen som har plikten til å stille barnehageplasser til rådighet, må også overføringen av tilskudd til de private barnehagene skje via kommunen. Da slik at kommunene utarbeider regelverk for tilskuddene etter prinsippet om likeverdig økonomisk behandling av private og kommunale barnehager, og med hjemmel til å stille de samme kvalitetskrav til private og kommunale barnehager.

Bakgrunn for saken

Kunnskapsdepartementet har laget forslag til endringer i Barnehageloven og ber om uttalelse fra kommunene. Høringsfristen er satt til 3. januar 2008.

Høringsnotatet finnes på Kunnskapsdepartementets hjemmeside:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/hoeringer/hoeringsdok/2007/Horing---endringer-i-barnehageloven.html?id=487516>

Vurdering

Høringsuttalelsen fra Orkdal kommune omhandler disse hovedområdene:

- Individuell rett til barnehageplass
- Rammefinansiering
- Finansiering av ikke-kommunale / private barnehager

Ad punkt 1 - Individuell rett til barnehageplass

Den individuelle retten til barnehageplass foreslås utformet omkring følgende hovedprinsipper:

- rettighetsfestes når full dekning er på plass
- gjelder barn som har fylt 1 år når opptaket til barnehagen skjer
- hovedregel: Rett til tilbud innen kommunen
- kommunen skal selv finne det reelle behovet for barnehageplasser

- interkommunalt samarbeid mulig
- rett til godkjent barnehage tilbud innenfor barnehagelovens regler
- søkers behov og ønsker skal vektlegges
- krav om minimum ett opptak i året fra og med 2009
- langsiktig mål: 2 opptak pr. år
- flere opptak eller løpende opptak vil være mulig

Rådmannens vurdering vedr. individuell rett til barnehageplass

Rådmannen oppfatter lovfesting av rett til barnehageplass som en politisk føring hvor beslutning i realiteten er tatt allerede for lang tid tilbake. Således er det neppe grunn til å gjøre annet nå enn å ta dette til etterretning. Det er da også slik at rett til både grunn- og videregående skole er noe vi har hatt lenge.

I forhold til skolesystemet er det imidlertid en forskjell knyttet til at rettigheten ikke følges av en plikt til å benytte retten. Dermed kan man ikke fastslå med sikkerhet hvor mange som til enhver tid vil benytte seg av sin rett. Dette gjør at kommunene må få en viss tid på seg til å tilrettelegge barnehageplasser. Høringsforslaget knytter retten til ett opptak pr. år i første omgang, med en langsiktig ambisjon om to opptak pr. år. Rådmannen har ingen merknader til at rettigheten knytter seg til ett tidspunkt pr. år, og vil finne det rimelig at den enkelte kommune tar stilling til om man vil øke ambisjonene ut over dette. Kommuner med god dekning vil trolig gå over til løpende opptak i barnehagene, men dette må kunne vurderes lokalt.

Høringsforslaget legger opp til at retten til barnehageplass knytter seg til kommunegrensen. Rådmannen finner denne avgrensningen hensiktsmessig. Minsteavstander eller lignende vil være svært vanskelig å praktisere.

En viktig forutsetning for rettighetsfestingen av barnehageplass er at kommunenes planlegging må ta høyde for en viss overdekning av antall barnehageplasser. Å etablere nye plasser tar noe tid både i forhold til tilrettelegging av lokaler og rekruttering av personell. Videre vil utviklingen av maksimalprisen foreldrene skal betale, utviklingen av kontantstøtten, det lokale arbeidsmarkeds variasjoner, arbeidsinnvandringen, nedlegging av private barnehager, m.v. påvirke balansen mellom tilbud og etterspørsel etter barnehageplass i betydelig grad.

Statens overføring av ressurser til kommunene må ta høyde for den overdekning av barnehageplasser kommunene vil være avhengig av å ha til enhver tid. Fleksibilitet i forhold til kvalitetskrav overfor bygninger og bemanning på midlertidig basis kan også være et viktig virkemiddel for å møte svingninger i etterspørsel.

Ad punkt 2 - Rammefinansiering

Når full barnehagedekning er på plass, trolig fra 2010, legges det opp til overgang fra øremerking av tilskudd til rammefinansiering.

Modellen for rammefinansiering vil bli omhandlet i kommuneproposisjonen for 2009, og bli sett i sammenheng med endringer i inntektssystemet samme år (jfr. Sørheimutvalget m.v.).

Det vil i denne sammenheng bli utarbeidd egne kostnadsnøkler for barnehage.

Rådmannens vurdering vedr. rammefinansiering

Rådmannen slutter seg entydig til forslaget om overgang til rammefinansiering av barnehagesektoren når full dekning er på plass.

Det er imidlertid av stor betydning at dette skjer på en måte som

- sikrer full utgiftsdekning for hver enkelt kommune
- sikrer den enkelte kommune mulighet for å holde en viss overdekning i antall plasser
- er nøytral med tanke på fordelingen mellom kommunale barnehageplasser og plasser drevet av andre. Det vil være store forskjeller i andel kommunale plasser både mellom kommunene og i den enkelte kommune over tid. Markedet bør regulere balansen mellom kommunale og private barnehager og ikke finansieringsordningen fra statens side.

Ad punkt 3 - Finansiering av private barnehager

Høringsdokumentet skisserer to hovedalternativer for overføring av tilskudd til ikke-kommunale / private barnehager:

Alternativ 1: Ikke detaljerte, statlige regler for beregning av tilskuddet

Dette alternativet

- vil bety et kommunalt utformet regelverk
- åpne for ulike løsninger i kommunene
- bli innført i 2010 for å gi kommunene og private eiere god til forberedelse

Alternativ 2: Statlig regulering av finansieringsnivået i loven

Alternativet vil bety

- at staten regulerer nivået på tilskuddet
- krav til en gitt prosentsats av gjennomsnittlig kommunal kostnad pr. plass
- sikre de private barnehagene en minimumsfinansiering
- sikre likt tilskudd til alle barnehagene innad i kommunen
- at en fast prosentsats gjør det nødvendig for mange barnehager å redusere sine kostnader

Rådmannens vurdering vedr. finansiering av private barnehager

Balansen mellom kommunale barnehager og barnehager drevet av andre, er forskjellig kommunene imellom og innen hver enkelt kommune over tid. Samtidig vil det være kommunen som har det hele og fulle ansvaret for at alle med rett til barnehageplass får plass.

Dette tilsier at overføring av tilskudd til de private barnehagene bør skje via kommunene, og etter et lokalt fastsatt regelverk. Hvis for eksempel en privat barnehage legges ned på grunn av sviktende økonomi, må kommunen kunne vurdere alternativt å tilføre den aktuelle barnehagen ytterligere tilskudd kontra å etablere ny kommunal barnehage dersom nedleggingen vil resultere i underdekning av barnehageplasser i kommunen.

At kommunale og private barnehager i den enkelte kommune skal behandles økonomisk likeverdige i forbindelse med tilskuddberegningen, må ligge fast. Det må imidlertid også legges til rette hjemmel for at kommunene kan stille de samme kvalitetskrav til private som kommunale barnehager.

Tilrådingens økonomiske konsekvenser

Ingen

Konsekvenser for Lokal Agenda

SJEKKLISTE MILJØ

	JA	NEI
SAK MED MILJØKONSEKVENSER?		X